

ТЕСТ 17.**УПРАЖНЕНИЕ по БЪЛГАРСКИ ЕЗИК**

Кръглият рак или, както е известен в Западна Европа, дремещият рак, е един от най-едрите раци по европейското крайбрежие. Той обитава скалисти места и си избира за убежище подмоли, в които остава дълго време с прибрани щипки, без да мърда. Заради тези дълги периоди на неподвижност ракът е наречен така. Въпреки привидната леност кръглият рак е добър пешеходец. Той притежава 10 придатъка /крайници/. Първата двойка крайници е снабдена с големи мускулести щипки. С тях ракът хваща и задържа неприятеля, така че щипките служат и за нападение, и за отбрана. Другите 8 крайника са двигателни и са така разположени, че животното се движи настрани, а при някои видове – плува: по това раците се делят на ходещи и на плуващи.

От излюпване до зряла възраст раците са изложени на многобройни опасности. През есента напълно развитите женски носят по 2-3 яйца. Ларвите претърпяват последователни метаморфози. Когато се оформят окончателно, те са принудени да се събличат, за да могат да растат. През този период раците са силно уязвими.

Местоживеене и развитие на кръглият рак	Особености на кръглият рак
Обитава скалистите места на европейското крайбрежие.	добър пешеходец
Размножава се чрез яйца.	има 10 крайника
	ходещи и плуващи раци

1. Кое твърдение е вярно за връзката между текста и таблицата?

- А) И таблицата, и текстът съдържат една и съща информация.
 Б) Таблицата съдържа част от информацията в текста.
 В) Таблицата допълва информация за кръглият рак.
 Г) Текстът акцентира върху причините, поради които кръглият рак е наречен „дремещ“.

2. Кое твърдение е вярно, като се има предвид информацията в текста и в таблицата?

- А) Ходещите раци имат десет придатъка, а плуващите - осем.
 Б) Женските раци излюпват до 3 яйца.
 В) Кръглият рак се появява по европейското крайбрежие.
 Г) Когато растат, раците са силно уязвими.

3. Видът на текста според сферата на общуване е:

- А/ художествен;   Б/ публицистичен;   В/ научен;   Г/ официално-делови.

4. Текстът може да бъде продължен с изречението:

- А/ Варените раци са голям деликатес.
 Б/ Мъхнатият рак е широк 7 см.
 В/ Малко от тях достигат зрелост, останалите стават жертва на хищници.
 Г/ Когато около някоя плячка се съберат повече раци, те проявяват т. нар. „рачешка суматоха“.

5. Коя двойка думи НЕ съдържа контекстови синоними?

- А/ кръгъл рак – дремещ рак;   В/ придатък – крайник;
 Б/ придатъци – щипки;   Г/ метаморфози – превръщания.

6. Препишете от текста аргумента, който обяснява името на един от най-едрите по европейското крайбрежие раци. .....

7. Коя двойка думи от текста съдържа антоними?

- А/ придатък - крайник;   Б/ обличане - събличане;
 В/ ходещ - плуващ;   Г/ ленив – добър пешеходец

8. Извадете от текста две думи, свързани с живота на хората и използвани преносно за раците. .....

Прочетете изречението и отговорете на въпроси 9. и 10.

Той обитава скалисти места и си избира за убежище подмоли, в които остава дълго време с прибрани щипки, без да мърда.

9. Посочете вярното за изречението твърдение.

А/ Изречението е сложно смесено и има едно подчинено изречение.

Б/ В изречението има две подчинени изречения.

В/ Съчинително са свързани подчинените изречения.

Г/ Думата *убежище* е пояснена от подчинено изречение.

10. Преобразувайте изречението, като го превърнете в сложно съчинено с обособена част.**11. Какво означава изразът „затягам колана“:**

А/ живея пестеливо;

В/ държа някого под контрол;

Б/ отслабвам;

Г/ притеснявам се

12. Коя от думите е антоним на интересен:

А/ мълчалив;

Б/ скромен;

В/ скучен;

Г/ занимателен.

13. В коя от подчертаните думи е допусната грешка?

Деветима /А/ колхозда /Б/ тренирали в този отбор, но треньорът/В/ все още бил недоволен /Г/.

14. Кое изречение е различно по смисъл от останалите?

А/ Момчето я погледна весело и закачливо.

В/ Веселото и закачливо момче я погледна.

Б/ Момчето, което беше весело и закачливо, я

Г/ Весело и закачливо, момчето я погледна.

погледна.

15. В коя от подчертаните думи е допусната грешка?

Професионален /А/ е подхода /Б/ на художника /В/ при представяне на великолепните натюрморти /Г/.

16. В кое изречение НЕ е допусната пунктуационна грешка?

А/ Приятелят ми, който вчера беше болен днес дойде на училище и аз се зарадвах, че отново сме заедно.

Б/ Приятелят ми, който вчера беше болен, днес дойде на училище и аз се зарадвах, че отново сме заедно.

В/ Приятелят ми, който вчера беше болен, днес дойде на училище, и аз се зарадвах, че отново сме заедно.

Г/ Във всички изречения е допусната пунктуационна грешка.

17. В кое изречение е допусната пунктуационна грешка?

А/ Вървял слепешката, окуражаван от мисълта, от убеждението, че върви във вярна посока.

Б/ Вървял слепешката, окуражаван и от мисълта, и от убеждението, че върви във вярна посока.

В/ Вървял слепешката, окуражаван от мисълта и от убеждението, че върви във вярна посока.

Г/ Всички изречение са правилно пунктуационно оформени.

18. В коя позиция запетаята е поставена грешно:

В повестта се дава пример за лошо възпитание,/А/ но отрицанието не е пълноценен художествен подход,/Б/ затова като критикува,/В/ или като изобличава,/Г/ писателят има в съзнанието си представата за пълноценно възпитание.

19. Сравнете изреченията и посочете верния отговор.

Какъв интерес имат те от това, разбрахме по-късно.

Помисли какъв интерес имате от всичко това!

А/ И в двете има пунктуационна грешка.

Б/ Едното изречение е сложно съставно, а другото е сложно смесено.

В/ В двете изречения са употребени глаголи в различно наклонение.

Г/ И двете изречения са въпросителни.

20. Този текст е откъс от статия, която коментира актуалните модни тенденции. За всяко празно място изберете най-уместния от изразите, записани под текста:

(А) .....палто винаги е една добра (Б) .....– сега е моментът да я направите. Защото с коя друга дреха може и да се скриете, и да влезете елегантно наметната? Този сезон елегантността е в (В).....– панделки, копчета. Цветовете са черно, бяло и жълто, а при (Г).....преобладават вълната и кожата.

А) дългото, екстравагантното, хубавото

Б) инвестиция, стока, изненада

В) джунджуриите, детайлите, подробностите

Г) платовете, изделията, материите

21. Срещу всяко изречение напишете в какво наклонение са глаголите.

- А) Не се тревожи, а прецени разумно ситуацията! - .....
Б) Бих се тревожила за нея, ако скоро не се успокои. - .....
В) Тя се тревожеше за сестра си, която трудно се справяше сама. - .....
Г) Майката се тревожела за своите деца, които не били около нея. - .....

22. Съставете изречение, като използвате преизказна форма на глагола *преписвам*:

23. Запишете вида на всяко от изреченията.

- А) Намирайки се в най-ярка фаза, Уран може да бъде зърнат с невъоръжено око.
.....
Б) Човечеството все още не знае как точно функционира Вселената.
.....
В) Отговори на този въпрос и получи одобрението на учителката.
.....
Г) Постоянно ме занимаваше мисълта да кажа откровено какво мисля по този въпрос и да видя реакцията на приятеля ми.
.....

24. В каква последователност следните изречения образуват логически свързан текст?

(1) А също е необходима и представа за това, какво точно искате да фотографирате. (2) Не е задължително да си опитен астроном или фотограф, за да направиш действително хубави снимки на нощното небе. (3) Необходими са само подходящи фотоапарат и фотолента.

- А) 1, 2, 3   Б) 2, 3, 1   В) 2, 1, 3   Г) 3, 1, 2

25. Редактирайте пунктуационните грешки в изречението?

Моканина седна до него и видя как дебелите му мазолести пръсти трепереха като свиваха цигарата.

26. Кое изречение е сложно смесено?

- А) Подаде глава, озърна се плахо и отново се скри в хралупата си.
Б) Мислеше да се обади на родителите си и да ги успокои.
В) Когато се срещнаха за пръв път, всички бяха много притеснени и мълчаливи.
Г) И млади, и стари се хващаха на хорото, щом той го поведеше.

27. Препишете текста и редактирайте правописните, граматическите и пунктуационните грешки, както и грешките в членуването.

Стария град в Злато град е най-големия архитектурен и етнографски кумплекс в родопите. В възстановения архитектурен комплекс може да посетите над 30 възрожденски къщи, занаятчииски работилници и ателиета. В центъра на града сега, наистина, има какво да се види.Ще се учудите, колко променен е днес центъра на града.

28. С кой от изразите може да се замени подчертаното словосъчетание, без да се промени смисълът на изречението?

Обещаваме с лека ръка да постигнем всичко, но резултатите винаги са под очакваното.

- А) като обмисляме ситуацията   В) без да мислим за последиците
Б) с надежда за големи печалби   Г) при благоприятни условия

29. В кой ред словосъчетанията са синоними?

- А) стои като на игли – вятър го вее на бяла кобила
Б) вързан в ума и в ръцете – на две магарета слама не може да раздели
В) бръмбари бръмчат в главата му – ти го караш по пътя, то върви из тръните
Г) от игла до конец – от един дол дренки

30. Кое от посочените словосъчетания е със значение *променя поведението си*?

- А) запъва се като магаре на мост   В) хвърля ръкавица

Б) запява друга песен

Г) обира си крушите

29. В кой ред словосъчетанията са синоними?

А) стои като на игли – вятър го вее на бяла кобила

Б) вързан в ума и в ръцете – на две магарета слама не може да раздели

В) бръмбари бръмчат в главата му – ти го караш по пътя, то върви из тръните

Г) от игла до конец – от един дол дренки

30. Кое от посочените словосъчетания е със значение *променя поведението си*?

А) запява се като магаре на мост

В) хвърля ръкавица

Б) запява друга песен

Г) обира си крушите